

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret i Trøndelag

Møtedato	20.01.2020	Vår dato: 05.02.2020
Møtetid	10:00	Utvalgssekretær Trøndelag Bondelag
Møtested	Frosta - Valberg Gård	Telefon

Sak 19/00822

Som medlemmer møtte: **Kari Åker, Erlend Fiskum, Annette Brede, Petter Harald Kimo, Kari Toftaker, Bjørnar Schei, Eivind Såstad Mjøen, Gunnar Alstad, Tove Schult, Inger Oldervik (1.vara), Yngve Røøyen (2.vara), Marit Kviseth (3.vara), Anne Drugli (Bygdekvinnelaget)**

Trøndelag Bondelag fikk besøk av Morten fra GPS mandag den 20. januar. Det ble en god dialog om grøntmarkedet og prissettingen. Tirsdag 21. januar ble det en uformell prat med 5 til 20 andre grønt produsenter, der også Morten deltok sammen med fylkesleder Kari Åker og Inger Oldervik.

Faste saker

1/20 19/00826-1 Faste saker Trøndelag

Vedtak

Det ble for liten tid på møte til å gjennomgå de faste sakene.

Saksutredning

1/2020	Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak: Godkjent
2/2020	Godkjenning av protokoller - Protokoll fra Sør-Trøndelag Bondelag 14.11.2019 - Protokoll fra Nord-Trøndelag Bondelag 25.11.2019 Vedtak: Godkjent

- 3/2020 Referat fra faste utvalg og prosjekter
- Status avvikling SNS
 - Dokument Tenkeloft Trøndersk Landbruk (kopieres opp og deles ut på møte)
- Det ble ikke tid til å gjennomgå disse punktene**
- 4/2020 Rapport fra fylkesstyret og fadderlag
- Trøndelagsmøte
 - Landbruksforum Trøndelag
- Det ble ikke tid til å gjennomgå disse punktene**
- 5/2020 Medlemsoversikt
- Det ble ikke tid til gjennomgang av dette punktet**
- 6/2020 Invitasjoner/møter/arrangement – Møteplan
- Ledermøte i Trøndelag Bondelag 30.11-1.12.2020
Det er satt av 2 dagers på Scandic Hell, etter første halvår tar styret stilling til om det blir kun 1. dags møte (1. desember)
- Det ble ikke tid til gjennomgang av dette punktet**
- Gjennomgang av Regionmøtene 2020
Det ble en kort gjennomgang av regionmøtene, der plansjer skulle sendes ut i forkant av møtene.
 - Innkalling til årsmøte i Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag 29. februar i Selbu (hvem deltar?)
Det ble ikke bestemt hvem som skulle stille på årsmøte
- 8/2020 Fylkeskontoret informerer
- Henvendelse fra Gullimunn om kornmøte på Biblioteket i Trondheim og vår tilbakemelding
 - Å leve med en bonde sammen med Skjetlein grønt kompetansesenter og ST Bygdeungdomslag
 - Ocean Space Senter-møtet
 - Møte med Mattilsynets adm. Dir. Ingunn Godal og region Midt den 5. desember
 - Sammen for dyra – møte 7. februar
 - Innspill til jordbruksforhandlingene er sendt til Trøndelag Fylkeskommune 13. januar etter gjennomgang på e-post og godkjenning fra fylkesstyret i Trøndelag Bondelag

- Høring Kvoteleie
- Høring Næringspolitisk program

Det ble ikke tid til gjennomgang av punktene ovenfor

9/2020

Rapport fra Bygdekvinnelag og Bygdeungdomsalg

- Representanter i Trøndelag Bondelag fra
Bygdeungdomslag og bygdekvinnelag

**Fra bygdekvinnelagene i Sør og Nord, så blir det
representant fra Sør i fylket som i 2020 skal være med
som representant i fylkestyret**

Saker til behandling

1/20 18/00767-10 Instruks arbeidsutvalg Trøndelag Bondelag

Vedtak

Styret vedtar framlagte instruks for arbeidsutvalget (AU) i Trøndelag Bondelag med følgende endring:

Det føres protokoll fra AU-møtene som forelegges styret så raskt som mulig etter AU-møtet

Anette Brede velges som medlem til AU med Eivind Såstad Mjøen som varamedlem

Saksutredning

Ved opprettelse av AU er det flere forhold som må vurderes fordi flere elementer har både positive og negative sider. Når administrasjonen legger fram sitt forslag bygger det instruks for AU i Norges Bondelag, og en vurdering av hva vi mener er best tjenlig for fylkesbondelagets arbeid.

Når det gjelder sammensetting av AU er det naturlig at det består av leder og nestleder. Det er videre en vurderingssak om styret i tillegg bør velge en eller flere representanter fra styret. Dette avhenger litt om hvilke oppgaver AU skal ha, og litt om hvor effektiv/operativt en ønsker et AU. Med et styre på 9 medlemmer og fast møtende varamedlem kan det være fristende å delegerer flere oppgaver til AU. Det er imidlertid viktig, både i vurdering av antall medlemmer og oppgavetildeling, at en ikke lager et «mini-styre» hvor det kan oppfattes at noen styremedlemmer har større innflytelse enn andre. AU bør være en god sparringspartner til administrasjonen, gi innspill i forberedelser av saker og kunne ta stilling til hastesaker hvor det ikke er formålstjenlig å konsultere hele styret. Det er derfor viktig at AU ikke blir for stort slik at det svekker muligheten til å møtes på kort varsel og gjennomføre korte effektive møter. Administrasjonen har derfor vurdert det som mest hensiktsmessig å foreslå at det velges ett medlem og ett varamedlem i tillegg til leder og nestleder. Varamedlemmet kalles inn etter behov hvis en av arbeidsutvalgets medlemmer er forhindret i å møte.

Arbeidsutvalget skal ikke være til erstatning for administrasjonen i saksforberedelser, men kunne være sparringspartner når saker forberedes til styrebehandling. For å kunne skape rom for flere prinsipielle overordna diskusjoner i styret, kan en se for seg å gi AU fullmakt til å fatte enkeltbeslutninger på saksesområder hvor styret har fattet prinsipielle vedtak. Likeså kan det være behov for å fatte vedtak i hastesaker, dog med forbehold om styregodkjenning på saker styret ikke tidligere har debattert der AU vet at det ikke er absolutt konsensus i styret.

Forslag til instruks

Arbeidsutvalget (AU) i Trøndelag Bondelag består av leder, nestleder og en styrerepresentant valg av styret. Det velges en vararepresentant som møter ved forfall fra de faste representantene. Organisasjonssjefen møter fast i AU med tale og forslagsrett.

AU skal, i spesielle tunge og prinsipielle saker, sammen med administrasjonen forberede saker før styrebehandling. I de sakene hvor styret er involvert i slike forberedelser legger AU fram forslag til vedtak for styret. I saker hvor forberedelser involverer oppnevning av medlemmer til videre arbeid, foreslår AU personer til disse oppgaver.

AU kan fatte vedtak i saker hvor styret tidligere har fattet prinsipielle vedtak. Likeså kan styret delegere fullmakt til at AU fatter vedtak i saker hvor styret ikke har tilgjengelig saksopplysninger ved ordinær saksbehandling

AU skal, hvis mulig, innhente elektronisk aksept fra styret i saker hvor det kan være usikkerhet om vedtaket har tilslutning i hele styret.

AU kan fatte vedtak i mindre saker vedrørende deltakelse i møter, tidsbegrenset utvalg etc.

AU kan fatte vedtak i hastesaker hvor tidsfrister ikke gir rom for tilfredsstillende styrebehandling

Saksdokumenter til AU-møtene sendes styret til orientering.

Det føres protokoll fra AU-møtene som forelegges styret så raskt som mulig etter AU-møtet

2/20 11/00630-52 Terminliste 2020 og møteplan første halvdel av 2020

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar terminliste 2020 og møteplan per 20.januar 2020 med endringer som tilkom under styremøtet.
Oppdatert møteplan og terminliste sendes ut på epost til fylkesstyret.

Saksutredning

Under følger terminliste 2020 og møteplan per 20.januar.

Terminliste er den overordnede lista som setter datoer gjennom året for:

- styremøter
- AU-møter
- Representantskapsmøte
- Årsmøte i Fylket
- Årsmøte i NB
- Andre viktige møter som vi vet dato til allerede

Terminlista skal i vedtas i slutten av året for kommende år.

Møteplan er den interaktive planen som skal holdes oppdatert underveis. Denne gir en oversikt over den aktiviteten som vil foregå i nærmeste framtid og skal gi oversikt til både ansatte og tillitsvalgte hvor vi til enhver tid er og hva vi deltar på.

Det etterstrebtes å oppdatere lista minst to ganger i måneden til man etter hvert finner en bedre løsning for interaktiv møtekalender for alle tillitsvalgte og ansatte.

Terminliste 2020

Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
Januar				
20.	Strategi og styresamling	Frosta	Styret, adm	
21.				
Uke 5	Regionmøter 27. til 30. januar			Fordeling sendes ut
Februar				
14.	AU-møte	Steinkjer		Kl 10-14
25.-26.	Innspillsmøte og styremøte	Trondheim	Styret, adm	
Mars				
3.	AU-møte			Kl 10-14
16.	Årsmøte i Trøndelag Bondelag	Scandic Hell	Styret, utsendinger, adm	
25.-26.	Representantskapsmøte	Thon hotell Opera	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
April				
	AU-møte ved behov			
2.-3.	Styremøte	Steinkjer	Styret og adm	Kl 10 til lunsj
24.	Kravet			Dato usikker
Mai				
	AU-møte ved behov			
5.	Tilbudet			Dato usikker
7.	Infomøte, tre regioner	Telefon-møte?	Styret og adm	Skjetlein, Mære, Namsos Kveldsmøte, mat kl 18, møtestart kl 1830. Alt etter når tilbudet kommer.
Juni				
2.	Utsendings og styremøte	Trondheim	Styret og adm	
9.	Representantskapsmøte	Scandic Lillehammer Hotel		
10.-11.	Årsmøte i NB	Scandic Lillehammer Hotel		
25.	AU-møte	Telefon-møte		Ved behov
Juli				
30.	Trøndersk Matfestival			
31.				
August				
1.	Trøndersk Matfestival			
	AU-møte ved behov			
25.	Styremøte	Steinkjer		
28.-30.	Agrisiå		Styret og adm	
September				
16.-17.	Lederkonferansen	Landbrukets hus	Orgsjef, fylkesleder, nestleder	
Oktober				
1.	Styremøte	Trondheim		
	Årsmøter i lokallaga			

November				
9.	Styremøte			
Desember				
30.-1.	Ledermøte			To dager er satt av for sikkerhetskyld, må avgjøres om man skal ha todagers eller kun en dag, 30.nov og 1.des.

Møteplan 2020 per 20.januar				
Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
Januar				
6.	Telefonmøte mentorordningen	Skype	Brita	
6.	13.dag jul	kl. 11:30-14:00, Lian Restaurant	Kari	Personlig invitasjon fra FK
7.-8.	Orgsjefsamling	Oslo	Orgsjef	
9.-10.	Trøndelagsmøtet	Scandic Hell	Ailin, Kari, Erlend	
10.	Møte i «Sammen for dyra»			
13.	Møljelag; Ocean Space Centre - viktig for regionen og næringslivet!	SINTEF Ocean, SeaLab, Brattørkaia 17	Berit	
15.	Landbruksforum	Usikker på tid og sted	Fylkesleder og orgsjef	
16.	Invitasjon til workshop for etablering av et Nasjonalt Senter for Fjellandbruket	Scandic Hell Stjørdal		Hvem møter her?
17.	Oppstart mentorordningen	Stjørdal, NLR har det praktiske ansvaret.	Erlend	
20.-21.	Rovviltkonferansen	Hamar	Leif	
20.21.	Strategi og styresamling	Frosta	Styret, adm.	
22.	Utredning naturbruk grønn sektor	Møterom Trønderlåna, 2. etasje, Fylkets Hus Steinkjer	Erlend og Erica	Kl 10-14
22.	Ny mediekanal for landbruket i Midt-Norge? Et mulighetsråd	Kvithamar, Stjørdal, kl 0900 til 1200	Inga, Kari	
23.	Styremøte Voll Gård	Voll Gård	Berit	
Uke 5	Regionmøter 27. til 30.januar			Fordeling sendes ut
27.	Region Stjørdal: Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Selbu, Tydal	Ersgård Kl 1900-2200		Fra fylkesstyret: Kari Toftaker, Bjørnar Schei Fra ansatte: Per-Anders
27.	Region Fjellbygder: Rørosbygdenem Ålen, Haltdalen, Singsås/Støren, Budal, Soknedal	Singsås – Storstu Winsnes Kl 1000-1500		Fra fylkesstyret: Gunnar Alstad, Kari Toftaker Fra ansatte: Berit

28.	Region Namdalen: Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Nærøy, Leka, Grong, Høylandet, Øvre- Høylandet, Indre Namdalen Bondelag, Osen	Grong gård Gjestegård Kl 1100-1400		Fra fylkesstyret: Kari Åker, Gunnar Alstad Fra ansatte: Brita Buan
28.	Region Orkdal/Oppdal: Agdenes, Orkdal, Nord, Hemne, Rindal, Hitra-Frøya, Oppdal, Lønset, Rennebu	Storås Samfunnshus i Meldal, kl 1000-1500		Fra fylkesstyret: Annette Brede, Eivind Såstad Mjøsén Fra ansatte: Anne K. Føll
29.	Region Verdal/Levanger: Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nasset, Frol, Ytterøy	Nordtun Grendehus på Mule Kl 1100-1400		Fra fylkesstyret: Erlend Fiskum, Inger Oldervik Fra ansatte: Inga Frøset Rossing
29.	Region Trondheim: Strinda, Byneset, Tiller og Leinstrand, Klæbu, Melhus, Hølonda, Skaun, Malvik	Skjetlein VGS, kl 1900-2200		Fra fylkesstyret: Inger Oldervik, Petter Halard Kimo Fra ansatte: Ailin Wigelius
30.	Region Steinkjer, Inderøy, Leksvik, Snåsa	Mære Landbruksskole, kl 1900-2200		Fra fylkesstyret: Sparbu, Ogndal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Verran, Snåsa Inderøy, Sandvollan, Leksvik Fra ansatte: Leif Hjulstad
30.	Region Fosen: Åfjord, Bjugn, Rissa, Ørland	Skaugdalen Grendehus Kl 1000-1500		Fra fylkesstyret: Erlend Fiskum, Tove Schult Fra ansatte: Ailin Wigelius
29.	Invitasjon til ungdomspolitikere på fylkesnivå. Temadag for å bli bedre kjent med TINE og melkenæringa	TINE Meieriet Tunga, kl 10.00-14.30.		Hvem møter her?
29.	Presentasjon for fjellstyret	Inderøy	Leif	
30.	Presentasjon for fjellstyret	Røros	Per-Anders	
30.	Debatt om klimapolitikens sosiale side	På Litteraturhuset i Trondheim kl. 20:00	Kari	
30.- 31.	Ta utdanning!	Trondheim	Erica, Berit	Skal det delta noen tillitsvalgte? http://www.tautdanning.no/besokende/trondheim/
Februar				
4.-5.	Hovedutvalg Næring		Fylkesleder og nestleder	Innspill til jordbruksforhandlingene
5.	Dialogmøte Rovdyr med FM og andre org	Steinkjer, Statens hus(?)	Leif, andre	
7.	Møte mellom regionale husdyraktører og Mattilsynet region midt «sammen for dyra»	Innocamp		Berit, Brita

10.- 11.	Konferanse Grønn forskning	Scandic Hell	Ailin, Per-Anders, Berit	Hvem av de tillitsvalgte møter her?
11.- 13.	Ta grep-kurs	Oslo	Annette og Petter Harald	
14.	AU-møte	Steinkjer		Kl 10-14
24	Svinemøte	Stiklestad	Ailin, Brita, Annette	Kl 18-22
25.- 26.	<u>Innspillsmøte og styremøte</u>	Trondheim	Styret, adm.	
26.- 27.	Trøndersk natur og klima- fra fjord til fjell, fra nord til sør.	Scandic Hell, Stjørdal den 26. – 27. februar	Per-Anders?	Påmeldingsfristen er 04.02.2020. https://www.fylkesmannen.no/nb/Trondelag/Kurs-og-konferanser/2020/02/konferanse-om-trondersk-natur-og-klima-2020/
29.	Årsmøte i ST bygdekvinne lag	Granby gård i Selbu	Hvem deltar?	Kl 10-16
Mars				
3.	AU-møte			Kl 10-14
16.	Årsmøte i Trøndelag Bondelag	Scandic Hell	Styret, utsendinger, adm.	
20.- 21.	Årsmøte i Nord-Trøndelag Bygdekvinne lag	Thon Hotel Backlund, Levanger.		Hvem møter her?
21.	Årsmøte i 4H	Usikker på tid og sted		
25.- 26.	Representantskapsmøte	Thon hotell Opera	Fylkesleder, nestleder og orgsief	
April				
	AU-møte ved behov			
2.-3.	Styremøte	Steinkjer	Styret og adm.	Kl 10 til lunsj
24.	Kravet			Dato usikker
Mai				
	AU-møte ved behov			
7.	Infomøte, tre regioner	Telefon-møte?	Styret og adm.	Skjetlein, Mære, Namsos Kveldsmøte, mat kl 18, møtestart kl 1830. Alt etter når tilbudet kommer.
27.	<u>Utsendingsmøte og styremøte</u>	Trondheim	Styret og adm.	OBS, MÅ FLYTTES TIL 2.JUNI PGA FRIST FOR Å SENDE ENDRINGSFORSLAG TIL NÆRINGSPOLITISK PLAN
Juni				
2.	Utsendingsmøte og styremøte	Trondheim	Styret og adm.	
9.	Representantskapsmøte	Scandic Lillehammer Hotel		
10.- 11.	Årsmøte i NB	Scandic Lillehammer Hotel		
25.	AU-møte	Telefon-møte		Ikke brukt å hatt møte rett før sommerferien- er det et behov for det denne gangen? Kan avlyses om

Juli				
30. 31.	Trøndersk Matfestival			
August				
1.	Trøndersk Matfestival			
	AU-møte ved behov			
25.	Styremøte			
28.- 30.	Agriisjå		Styret og adm	
September				
16.- 17.	Lederkonferanse	Landbrukets hus	Orgsief. leder og nestleder	
Oktober				
1.	Styremøte			
November				
9.	Styremøte			
18.- 20.	Tema og skattekurs	Røros	Adm.	
Desember				
30.- 1.	Ledermøte			To dager er satt av for sikkerhetsskyld, må avgjøres om man skal ha todagers eller kun en dag. 30.nov og 1.des.

3/20 15/00501-18 Beredskapsplan for Trøndelag Bondelag

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tok en gjennomgang av beredskapsplanen. Endringer etter innspill fra fylkesstyret gjøres før beredskapsplanen sendes lokallagsledere, kommunene og fylkesmannens beredskapsansvarlig.

Saksutredning

Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag har hatt felles beredskapsplan fra 1. mai 2019. Fra det tidspunktet har lagene hatt felles organisasjonssjef.

Både hoveddokumentet og beredskapsplakatene er vedlagt saken.

Beredskapsplanen for Trøndelag Bondelag er oppdatert og kontaktinformasjon som ligger i hoveddokumentet er gjennomgått. Det er laget beredskapsplakat (ny nummer 8) som omhandler miljøkatastrofer i landbruket. Håndtering av omdømmekrise er omtalt i dokumentet (skrevet med rød tekst). Det er også tatt inn en setning side 3 i hoveddokumentet om at når en bonde står i en alvorlig hendelse, er det en bonde for oss uansett medlemskap eller ikke. Dette kan tas opp til diskusjon i styret, men vil alltid være en del av vurderinga ved type hendelse og alvorlighetsgrad av krise.

Opplysninger om Trøndelag Brann- og redningstjeneste er ikke med i vedlagte hoveddokument, men satt inn etter at dokumentet er lagt til saken.

Opplagg/presentasjon for beredskapsplanen til gjennomføring på regionmøtene blir gjennomgått i styremøtet.

Beredskapsplan for Trøndelag Bondelag ligger på hjemmesiden:

<https://www.bondelaget.no/trondelag/beredskap/>

Vedtak

Styret slutter seg til framlagte forslag til instruks for Midtnorsk Kornutvalg

Saksutredning

Instruks Midtnorsk Kornutvalg

Trøndersk Kornutvalg ble etablert i 2003 som et nettverksutvalg med deltakere fra forvaltning, forskning, samvirke og faglag. Hensikten med dette var å skape rammer for et mer konkurransedyktig landbruk i Trøndelag, ved at kornproduksjonen ble mer målrettet, fikk økt kvalitet og bedre kornøkonomi.

I løpet av høsten 2003 ble kornstrategien utformet og vedtatt. Den er revidert flere ganger, og i 2017 ble det enighet om å innlemme Møre & Romsdal i kornstrategien og endre navnet til Midtnorsk Kornutvalg. Endringen av instruksjonen ble imidlertid ikke slutført, og dette er nå under arbeid.

Kornutvalget består av flere aktører, og utvalget instruks må derfor aksepteres av alle. Det legges derfor ikke opp til vedtak i denne saken, men en gjennomgang med styret for å sikre at instruksjonen er i samsvar med styrets ambisjoner for kornproduksjon i Midtnorge.

Midtnorsk Kornutvalg kornutvalget arbeider løpende med ulike tiltak som følger av kornstrategien

Hovedmål for strategien er at den skal bidra til bedre økonomi, kvalitet og avlingsstabilitet for kornproduksjon i regionen med bakgrunn i en overordna matstrategi i regionen

1. Øke kornverdi ved målrettet sorts- og artsvalg:
 - Det satses på tre arter i volumproduksjon av korn: bygg, havre og kveite.
 - I tillegg bør det i de gunstige områdene dyrkes rybs og erter, eventuelt andre proteinvekster. Det bør satses på å etablere klynger med gode produksjonsmiljø for disse artene.
 - Hovedsortene i Midtnorge velges ut fra fôrutbytte, sjukdomsresistens, avlingspotensial (stabilitet) og klimatilpasning. Det bør satses på et optimalt sortsutvalg hos såvareprodusent.
 - Valg av arter må tilpasset etterspørselen/kraftforreseptene som mulig.
 - Imøtekomme etterspørsel etter korn som kan anvendes til nye forbruksvaner
 - Mat- og fôr-hvete prioriteres i de beste kornområdene
 - Arbeide med å dekke markedet for økologisk kraftfôr, såkorn og matkorn gjennom informasjonsvirksomhet, økologisk fôrsteråd og prosjekter.
 - Arbeide for å nå nye markeder og nye bruksområder for korn: Spesialarter og kvaliteter til lokal baking, korn til malt for lokale ølsorter, osv.

2. Forskning
 - Det arbeides for å skaffe tilstrekkelige midler til kornforskning og verdiprøving i Midtnorge, prioritert innen følgende tema
 1. Sykdomsresistens
 2. Sortsforedling
 3. Gjødsling, jordarbeiding, avrenning
 4. Tørring, lagring, logistikk
 5. Klima og miljøtiltak innen kornproduksjon

3. Effektivisere logistikk ved transport og lagring
 - Arbeide for å øke kunnskaper om tørring og lagring av korn hos produsentene
 - Bidra til økt bygging av plantørker/universaltørker for korn

4. Kompetanseheving hos kornbonden
 - Bidra til tiltak (kurs, nettverk, osv) som gir økt kompetanse for kornbonden
 - Arrangere markdager.
 - Etablere nettverk for å stimulere til nyskaping og utnytting av eksisterende ramme.
 - Arrangere årlige regionale kornmøter om høsten.

5. Sikre regionale rammebetingelser gjennom jordbruksavtalen, statlig regelverk og regional/lokal forvaltning av virkemidler
 - Innflytelse til forvaltningen om bruk av miljøvirkemidler.
 - Arbeide politisk gjennom blant annet kornutvalget i Norges Bondelag for å sikre at fraktordninger, arealtilskudd og andre viktige rammebetingelser opprettholdes, eventuelt styrkes.

6. Midtnorsk Kornutvalg

Kornutvalget ledes av Bondelagets representant og Bondelaget stiller med sekretær til kornutvalget. Kostnadene til deltakelse i Kornutvalget bæres av deltakerne i utvalget. Aktivitet ut over kornutvalgets møter finansieres av Midtnorsk Landbruksråd.

Medlemmene i kornutvalget er:

Trøndelag Bondelag: 1 repr
 M&R Bondelag: 1 repr
 FK Agri: 1 repr
 Fylkesmannen i Trøndelag: 1 repr
 Fylkesmannen i M & R : 1 repr
 NLR: 1 repr
 Norgesfor: 1 rep
 Medlem av det sentrale kornutvalget

Kornutvalgets oppgaver er å iverksette kornstrategien

5/20 19/00061-9 1.gangs behandling- Strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag- presentasjon av materiell fra ledermøtet i desember

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag godkjenner bruk av eksterne rådgivere fra Steinkjer Næringssselskap for å fullføre første strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag.

Fylkesstyret tar presentasjon av materiell fra ledermøte til etterretning og legger til følgende:

- Lag et utgangspunkt som er lett og forståelig.
- Ideen om en ensider presentert som et fjøs er god- bruk dette som et utgangspunkt.

Vær OBS på at når klima fremtrer så sterkt i diskusjonene under ledermøtet, må en sikre at det fremdeles er en «fot i jorda»- tiltak må ikke være så høytstående at de ikke lar seg gjennomføre.

Saksutredning

I denne saken presenteres det hvordan videre arbeid med strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag skal videreføres fram til neste styremøte og hvilke signaler som er kommet inn fra ledermøtet i desember 2019.

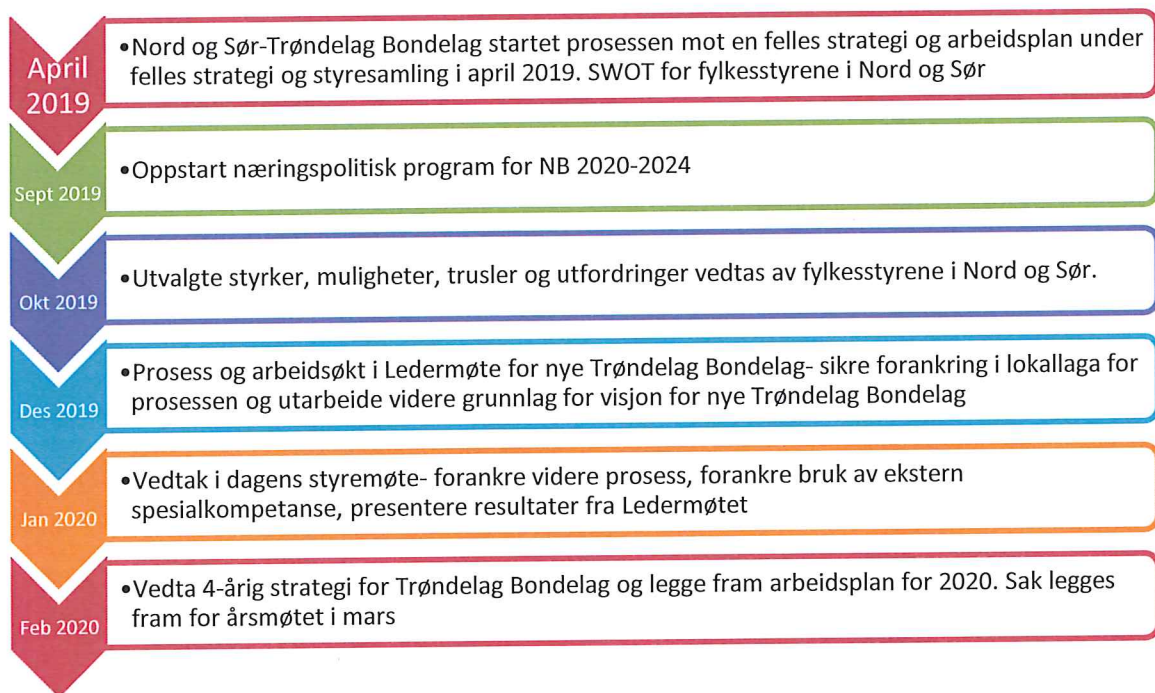
Strategi og arbeidsplan

Administrasjonen ønsker å sikre en god og solid prosess for strategi og arbeidsplan for nye Trøndelag Bondelag. På bakgrunn av dette ønsker man å leie inn ekstern spesialkompetanse for å sikre sluttproduktet- den flerårige strategien.

Figur under viser prosess for strategi og arbeidsplan fram til årsmøtet i mars 2020. Prosessen ble kjørt i gang med en SWOT for å avdekke Bondelagets styrker, utfordringer, muligheter og trusler og det ferdige resultatet fra denne ble vedtatt av fylkesstyrene i Nord og Sør i oktober 2019.

Videre startet prosessen for nytt næringspolitisk program for Norges Bondelag under Lederkonferansen i september 2019, som igjen legger grunnlaget for vår egen flerårige strategi.

Ledermøtet i desember 2019 for nye Trøndelag Bondelag, sørget for å involvere og forankre prosessen i lokallaga.

I løpet av januar og februar leies det inn spesialkompetanse fra Steinkjer Næringssselskap for å tolke resultatene fra ledermøte, samt å sikre at vi får effektivt resultatet til mål og strategier lokallag og fylkesstyrene har eierskap til.

Resultater fra Ledermøtet 2019

Arbeidsøkta under ledermøtet 2019 skulle høste av lokallagas fremtidsvyer for jordbruket og gav oss et godt utgangspunkt for strategi for Trøndelag Bondelag.

Her er ord, utspill og utsagn som gikk igjen fra mediaoppgaven på slutten av oppgaven:

- Klimavennlig og klimasmart
- Sterk maktfaktor i Trøndersk næringsliv
- Økt rekruttering til naturbruks/landbruksskolene
- Utviklet seg til å bli et lokomotiv i det grønne skifte
- Ligger an til å bli CO2-nøytralt i 2030- som den første regionen i Norge.
- Klimanøytralt matfylke
- Dyrevelferd på topp
- Godt omdømme
- Trøndelag; verdens første klimanøytrale matregion
- Fossilfrie traktorer
- Robotisering
- Målrettet husdyravl for å sikre en bærekraftig ku (metanutslipp)
- Miljøbevisst
- Bærekraftig og klimanøytralt landbruk
- Kjøttskam til skamme
- Innovativt landbruk
- Trygg, norsk og bærekraftig
- Deltar aktivt i dyrevelferdsprogram
- Sterkt jordvern
- Framtidstro

Ettersom materialet etter arbeidsøkta er såpass omfattende legges kun hovedelementene frem her; det vil si resultatet fra mediasakene.
Under styremøte presenteres det gjenstående materialet for diskusjon.

**6/20 19/00609-11 Innspill fra Trøndelag Bondelag til valgnemnda i
Norges Bondelag 2020**

Innspill til valgnemnda i Norges Bondelag 2020 er fortrolig, derfor er denne saken med vedtak tatt bort.

7/20 19/00635-2 Forslag til Program

Vedtak

Det gjøres endringer i programmet etter diskusjoner i styremøte.

Saksutredning

Diskusjon i styremøte:

Etter gode diskusjoner i styremøte ble det bestemt at noen tilføyinger/endringer i programmet.

- Det settes opp en stand for årsmøteutsendingene utenfor årsmøtesalen. Den skal inneholde praktisk info, «Mitt lokallag» hvordan komme i gang, og en plass hvor man kan ta opp aktuelle spørsmål som er relevant. Det bør stå en tillitsvalgt/ansatt i pausene.
- Generaldebatt etter leders tale og innlegg fra styremedlem Erling Aas-Eng.
- Etter innlegget fra Nils Asle Dolmseth legges det også opp til debatt
- Årsmøte avslutte kl. 16.30.

Program

- Kl. 09.00 Oppmøte og registrering med litt mat og kaffe
- Kl. 10.00 Åpning av årsmøte ved ordfører Karl Fredrik Okkenhaug
- Bondesangen synges
- Sak 1. Åpning med navneopprop
Sak 2. Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 3. Valg av representanter som sammen med møteleder skal underskrive protokollen
Sak 4. Leders tale
- Kl. 11.15 **Kort pause**
- Kl. 11.30 Sak 5. Besøk fra styremedlem i Norges Bondelag, Erling Aas-Eng – **tema han skal snakke om?**
- Kl. 12.15 **Lokallagets time (aktuelle temaer, forslag på flere?)**
- Mitt lokallag – verktøy
 - Hvordan jobbe politisk (Erling Aas-Eng?)
 - Tema for debatt, sett av god tid (Erling Aas Eng)
- Kl. 13.00 **Lunsj**
- Kl. 14.00 **Utdeling av Bondeprisen – fra Landbruksselskapet**

Kl. 14.10	Sak 6. A) Årsmelding Nord-Trøndelag Bondelag
B) Årsmelding Sør-Trøndelag Bondelag
	Sak 7. Stratergi plan 2020
	Sak 8. Innspill jordbruksforhandlingene 2020
	Sak 9. A) Regnskap 2019 for Nord-Trøndelag Bondelag
B) Regnskap 2019 for Sør-Trøndelag Bondelag
	Sak 10. Innkomne saker
	Sak 11. A) Årets Lokallag i Nord-Trøndelag Bondelag
B) Årets Lokallag i Sør-Trøndelag Bondelag
	Sak 12 Valg – valgnemdas innstilling
(det velges utsendinger og varautsendinger til årsmøte i Norges Bondelag)
Kl. 14.50	Kort pause
Kl. 15.00	«Verdien av et sterkt samvirke»
v/Nils Asle Dolmseth, styremedlem i Norges Bondelag og nestleder i Tine SA
Kl. 15.30	Oppsummering av årsmøte
Kl. 16.00	Avslutning og heimreise

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag vedtar at årsmelding for Trøndelag Bondelag 2020, utformes ut fra *forslag til utforming av årsmelding i saksutredning*, likt eksempel 2, enkel årsmelding.

Saksutredning

Årsmelding 2020 - Forventningsavklaring

Årsmelding for Trøndelag Bondelag 2020 bør utformes på en måte som synliggjør alle produksjoner, aktiviteter og meninger på en god måte. Styret vil med dette vedtaket legge føringer for hva som forventes av, og hvordan ansatte og tillitsvalgte jobber fram mot ferdig årsmelding for 2020

Forslag til utforming for årsmelding 2020:

1. Detaljert årsmelding, etter mal fra tidligere Sør-Trøndelag Bondelag

[Årsmelding 2018 – Sør-Trøndelag Bondelag](#)

2. Enkel årsmelding, med fokus på bilder og grafikk som beskrivende element.

Årsmeldinga vil bestå av en kort oppsummering av året som har gått. Denne svarer til årsmeldinga tidligere Nord-Trøndelag Bondelag har hatt de siste år.

Eksempel:

[Felleskjøpets Årsrapport 2018](#) –Effektiv bruk av bilder og grafiske elementer som får fram budskapet

Velges denne typen årsmelding forventes det at ansatte og tillitsvalgte bidrar aktivt til å dokumentere det de deltar på, gjennom fotografering med mobiltelefon eller kamera.

3. Film

Året som har gått gjenskapes i sammensatte filmklipp. Filmen kan bestå av både bevegelige bilder, tekst og foto. Målet med filmen må være å gjøre innholdet lett forståelig, lett tilgjengelig/delbar og nå ut til flere.

Velges denne typen årsmelding forventes det at ansatte og tillitsvalgte bidrar aktivt til å dokumentere det de deltar på, gjennom fotografering/filming med mobiltelefon eller kamera.

Eksempel:

[Nord-Trøndelag årsmelding 2017](#)
[Nationalteatrets årsmelding 2018](#) – viser nøkkeltall

4. Annen fremstilling

Eksempel:

[TINE – digital årsrapport 2018](#) , kan kreve eksterne nettsted og ekstra midler

9/20 20/00032-1 Fordeling av fadderlag og instruks for fadderlagsordning

Vedtak

Styret vedtok instruks for fadderlagsordning. Administrasjonen fullfører fordeling av fadderlag etter diskusjonen i styret. Endelig fordeling godkjennes på e-post og sendes ut til lokallagene.

Saksutredning

I denne saken skal styret vedta fordeling av fadderlag. Fylkesleder har ingen faste fadderlag, da fylkesleder har en større jobb med vervet enn som styremedlem. Fordelingen av fadderlag er foreslått på faste styremedlemmer inkl 1. vara. Tekst i kursiv viser fadder med fadderlag som eksisterer fra 2019.

Styret må vurdere om grupperingen av lag er fornuftig, eller om det skal deles opp annerledes. Først ligger oversikten over styret, slik at kontaktinformasjonen ligger der, når vi sender dette ut til lokallagene etter styremøte.

Skype bør tas i bruk som et aktivt kommunikasjonsmiddel i 2020. Et hjelpemiddel i forhold til økonomi, ressursbruk og store avstander. Dette vil styrke fadderarbeidet og kontakten med lokallagene.

Kari Åker, fylkesleder kariaker@outlook.com	Rissa Bondelag	971 64 466	
Erlend Fiskum, nestleder erlendfi@online.no	Grong Bondelag	934 52 429	
Petter Harald Kimo petterharaldkimo@yahoo.no	Rissa Bondelag	413 25 545	
Annette Brede annettebrede@hotmail.com	Snåsa Bondelag	415 71 632	
Kari Toftaker kari.toftaker@oppdal.com	Oppdal Bondelag	975 39 790	
Bjørnar Schei bjoesche@online.no	Fosnes Bondelag	918 60 865	

Eivind Såstad Mjøen Eivind.mjoen@oppdal.com	Oppdal Bondelag	413 32 321	
Gunnar Alstad goalstad@online.no	Skatvald Bondelag	974 89 360	
Tove Schult toveschult@hotmail.com	Melhus Bondelag	928 33 529	
Inger Oldervik, 1. varamedlem Inger.oldervik66@gmail.com	Frosta Bondelag	908 84 865	
Yngve Røøyen, 2. varamedlem Yngve_15@hotmail.com	Rindal Bondelag	908 87 102	
Marit Kviseth, 3. varamedlem maritkviseth@gmail.com	Byneset Bondelag	936 78 578	
Anne Drugli, STBK Anne.drugli@gmail.com	Skaun Bondelag	476 02 015	
Nora Krogstad, STBU Nora.krogstad@hotmail.com		954 05 303	

Faddere:

Lokallag:

<i>Petter Harald Kimo</i>	<i>Åffjord, Bjugn, Rissa, Ørland, Osen</i>
Eivind Såstad Mjøen	Rørosbygdene, Ålen, Haltdalen, Singsås og Støren, Budal, Soknedal
Kari Toftaker	Agdenes, Orkdal, Nord, Hemne, Rindal, Hitra og Frøya, Oppdal, Lønset, Meldal, Rennebu
	Strinda, Byneset, Leinstrand og Tiller, Klæbu, Melhus, Hølonda, Skaun, Malvik
Tove Schult	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Selbu, Tydal
<i>Erlend Fiskum</i>	<i>Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong, Indre Namdal</i>
<i>Bjørnar Schei</i>	<i>Høylandet, Øvre-Høylandet, Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes</i>
Gunnar Alstad	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nettet, Frol, Ytterøy

Annette Brede	Sparbu, Ogndal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Verran, Snåsa
Inger Oldervik	Inderøy, Sandvollan, Leksvik, Frosta

Dette oppsettet er et utgangspunkt for diskusjon og fordeling. Grupperinga er på 10, mens det skal fordeles på 9 personer. Her må noen lag flyttes.

Instruks for fadderlagsordning

Alle lokallag skal ha en fadder som er fast møtende styremedlem i fylkesstyret.

Lokallag som har et opprettet samarbeid eller geografisk samhörighet, er naturlig å samle på felles fadder.

Fadder skal ha jevnlig kontakt med sine fadderlag. Følge opp ved for eksempel lokale årsmøter, aksjonsplanlegging, jordbruksforhandlingene og andre aktiviteter i lokallaget.

Fadder skal være med på minst et styremøte i året, fortrinnsvis via skype. Der det er etablert samstyrer/annet samarbeid mellom lokallag, er det mest hensiktsmessig å møte lokallagene på den arenaen.

Fadder skal ha ei ekstra oppfølging av nyvalgte lokallagsledere.

Fadder skal rapportere inn til fylkesstyret og holde administrasjonen orientert.

10/20 20/00040-2 Forslag til styreinstruks for Trøndelag Bondelag

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar foreslåtte styreinstruks for Trøndelag Bondelag. Fylkesstyret tar retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag til etterretning. Fylkesstyret tar Norges Bondelags etiske retningslinjer til etterretning. Administrasjonen sjekker mulige digitale kommunikasjonsplattformer for styret og legger fram som sak på neste styremøte.

Saksutredning

Forslaget til styreinstruks bygger på de tidligere fylkeslagenes styreinstruks, styreevalueringer og diskusjoner. Administrasjonen foreslår at instruksene for arbeidsutvalg og fadderlagsordning som behandles som egne saker innlemmes i styreinstruksen slik at dokumentene samles på ett sted.

Tekst som er merket gult i forslaget er saksopplysninger som tas ut av det ferdige dokumentet/instruksen.

Praktiske forhold rundt reiseregning: Alle skal registrere elektronisk reiseregning (for tiden i Visma). En reise pr regning. For reiseregninger eldre enn 3 måneder godtgjøres kun faktiske kostnader. Det betyr at det ikke utbetales møtegodtgjørelse (årsmøtevedtak i Norges Bondelag). Bondelaget betaler møtegodtgjørelse også for en representant fra Bygdeungdomslaget og en representant fra Bygdekvinnelagets deltakere i styremøtene. Årlig fastgodtgjørelse som styremedlem betales ikke til representantene fra Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget.

Behov for opplæring blant styremedlemmene er ikke satt inn i forslaget til styreinstruks, men det kan være en fordel at styremedlemmer deltar på organisasjonskurs og landbrukspolitiske i Norges Bondelag og/eller landbrukssamvirket. Styrekurs/strategisamling regnes som obligatorisk å delta på for styremedlemmene.

Det er også viktig å diskutere kommunikasjon og informasjonsflyt i styret når en diskuterer styreinstruks og styrets arbeidsform. Skriftlige kommunikasjonsplattformer i styret er (her ønsker styret en avklaring på digitale kommunikasjonsplattformer til styremøtet 25.-26. februar da ikke alle er på facebook) e-post eller facebook-gruppa. Det blir fort uoversiktlig hvis en oppretter for mange skriftlige kommunikasjonsplattformer som skal være felles for hele styret. I mindre grupper/arbeidsgrupper kan det være hensiktsmessig å bruke chattegruppe på for eksempel messenger for korte avklaringer. En bør ha som regel at en svarer eller viderefører diskusjonen/svar på spørsmål i den plattformen/kanalen det ble startet. Hjemmesiden, nyhetsbrev og saksdokumenter med nødvendige linker og vedlegg er viktige informasjonskilder som styret aktivt bør benytte.

I tillegg til saksframlegget vil fylkesleder presentere sine forventninger til styret.

Forslag til

STYREINSTRUKS FOR TRØNDELAG BONDELAG 2020

Trøndelag Bondelag er en sammenslåing av Nord-Trøndelag Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag. Sammenslåingen fant sted 3. desember 2019.

Som grunnlag for styrets arbeid ligger:

- Lover for Norges Bondelag: <https://www.bondelaget.no/lover-naringspolitisk-program-prioriterte-saker/>
- Næringspolitisk program: <https://www.bondelaget.no/lover-naringspolitisk-program-prioriterte-saker/>
- Instruks for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag (vedlagt)
- Arbeidsplan og strategi vedtatt på fylkesårsmøte
- Norges Bondelags etiske retningslinjer for ansatte og tillitsvalgte: <https://www.bondelaget.no/etiske-retningslinjer/>

1. Styrets oppgaver og myndighet

Styret skal lede fylkeslaget i samsvar med Norges Bondelags lover og de vedtak som er fattet av årsmøtet (strategisk plan, arbeidsplan, budsjett mm).

Styret oppnevner de komiteer og utvalg som det finner formålstjenlig.

Styret oppnevner et arbeidsutvalg som har egen instruks og innkalles etter behov.

Styret forbereder og gir innstilling i saker som skal behandles i årsmøtet.

Styret skal ivareta lagets interesser.

Styret skal sørge for nødvendig aksjonsberedskap.

Styret gjennomfører en årlig styreevaluering.

2. Terminliste, møteplan, arbeidsplan, innkalling med mer

Styret fastsetter i første styremøte etter årsmøtet terminliste med de hovedmøtene i organisasjonen det neste hele året. Med hovedmøter menes styremøter, innspillmøte til jordbruksforhandlingene, informasjonsmøter jordbruksforhandlingene, fylkesårsmøte, regionmøter, ledermøte, tidsrom for lokallagenes årsmøter, årsmøte og representantskap i Norges Bondelag. I tillegg oppdateres en møteplan kontinuerlig hvor alle møter, kurs og konferanser i og utenfor organisasjonen som tillitsvalgte og ansatte deltar på. Styret får denne tilsendt to ganger i måneden eller ved behov.

I første styremøte etter årsmøtet fordeles ansvarsområder ut fra vedtatt arbeidsplan og fadderlag mellom styremedlemmene. Det er en egen instruks for oppfølging av fadderlag.

Det sammenkalles til ekstraordinære styremøter så ofte styreleder/organisasjonssjef finner det formålstjenlig, eller når minst fem styremedlemmer krever det.

Styreleder og organisasjonssjef utarbeider sammen saksliste til styremøtene. Øvrige styremedlemmer kan fremme saker til styremøtet ved henvendelse til styreleder eller organisasjonssjef. Innspill om saker skal sendes administrasjonen skriftlig minst 10 dager før neste styremøte. Varsel om styremøte med foreløpig saksliste, samt oppfordring til innspill til sakslista sendes ut senest 10 dager før styremøtet til styret.

Styret skal orientere hverandre jevnlig om arbeidsoppgaver og aktiviteter gjennom orienteringer i styremøtet. Styrets facebook-gruppe kan brukes til noe orientering. Styret avklarer i starten av arbeidsåret hvilke kommunikasjonsplattformer som skal brukes til hva. Styret skal rapportere fra fadderlag når det kommer fram hendelser og saker i lokallagene det er viktig fylkesstyret er orientert om.

Sakspapirer skal sendes ut og være styremedlemmene i hende en uke før styremøtet på e-post. Sakspapirer for alle styremøter sendes også på e-post til styrets vararepresentanter. Saksdokumentene skal inneholde et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag. Eventuell ettersending av saker må det opplyses om. Spesielle saker kan framlegges på styremøtet der tidsfaktor er avgjørende for resultatet.

Protokollen legges på hjemmesiden etter at den er godkjent av styret. Protokollen sendes styret på e-post for godkjenning senest en uke etter styremøtet.

Styremedlemmer som er forhindret fra å delta på styremøtene skal så snart det er mulig melde forfall til fylkeskontoret, som innkaller vararepresentanter.

Styremedlemmene skal sende inn reiseregning så snart som mulig og innen tre måneder etter møter og arrangement de deltar på. Ved årsslutt gis det en frist for innsending av årets siste reiseregninger.

3. Saksforberedelse og dokumentasjon

Organisasjonssjefen er ansvarlig for forsvarlig forberedelse og dokumentasjon av saker styret skal behandle. Saksdokumentene skal inneholde et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag samt administrasjonens forslag til vedtak der det er naturlig.

4. Behandling i møte og protokoll

Styreleder leder i alminnelighet styremøter og utdyper om nødvendig styresakene sammen med administrasjonen.

Styremøter kan også avholdes via telefon/skype etter samme regler som ordinære styremøter.

Minst fem av styrets medlemmer må være til stede for at vedtak kan fattes (hvis vi teller med BK og BU, så er tallet seks. I NBs lover står: *Gyldig vedtak krever at flere enn halvparten av styrets medlemmer stemmer for vedtaket.*)

Det forventes at styremedlemmene har lest sakspapirene, og stiller forberedt til saksbehandling og vedtaksprosess.

Fra administrasjonen er organisasjonssjef, styresekretær og saksansvarlige til stede i møtene. Organisasjonssjefen, eller dennes stedfortreder, har møteplikt og talerett, men ikke stemmerett i styret.

Det settes opp en kjøreplan før styremøtet hvor vedtakssaker som hovedregel tas tidlig i styremøtene, for lettere å kunne ha kontroll på tida.

Forslag til protokoll skal sendes styret på e-post for kommentarer og godkjenning så snart som mulig, og senest en uke etter styremøtet. Protokollen underskrives i påfølgende styremøte. Protokollen sendes til lokallagslederne og legges på hjemmesiden etter at den er godkjent.

Vedtak i styret bør, så langt det er mulig, fattes etter konsensusprinsippet. For øvrig fattes vedtak som flertallsvedtak blant de som deltar i behandlingen av saken. I de tilfeller der en eller flere ikke kan støtte vedtaket (dissens), kan det angis i protokollen hvem som har stemt imot. Ved stemmelikhet gjelder det som styrelederen har stemt for. Fattede vedtak stiller hele styret seg bak som kollegium.

På enkelte styremøter kan det settes av tid til diskusjon av temaer. Disse kan gjennomføres med og uten vedtak.

Saker av fortrolig karakter må behandles med den påkrevde aktsomhet.

5. Gjennomgang av styreinstruksen

Styreinstruksen gjennomgås etter behov, og alltid i første styremøte etter årsmøtet.

6. Instruks for arbeidsutvalg (AU)

Forslag til instruks for arbeidsutvalget behandles som egen sak på styremøtet 20. og 21. januar 2020, og innlemmes som en del av styreinstruksen.

Instruks for arbeidsutvalg i Trøndelag Bondelag

Arbeidsutvalget (AU) i Trøndelag Bondelag består av leder, nestleder og en styrerepresentant valgt av styret. Det velges en vararepresentant som møter ved forfall fra de faste representantene. Organisasjonssjefen møter fast i AU med tale og forslagsrett.

AU skal, i spesielle tunge og prinsipielle saker, sammen med administrasjonen forberede saker før styrebehandling. I de sakene hvor styret er involvert i slike forberedelser legger AU fram forslag til vedtak for styret. I saker hvor forberedelser involverer oppnevning av medlemmer til videre arbeid, foreslår AU personer til disse oppgaver.

AU kan fatte vedtak i saker hvor styret tidligere har fattet prinsipielle vedtak. Likeså kan styret delegere fullmakt til at AU fatter vedtak i saker hvor styret ikke har tilgjengelig saksopplysninger ved ordinær saksbehandling

AU skal, hvis mulig, innhente elektronisk aksept fra styret i saker hvor det kan være usikkerhet om vedtaket har tilslutning i hele styret.

AU kan fatte vedtak i mindre saker vedrørende deltakelse i møter, tidsbegrenset utvalg etc.

AU kan fatte vedtak i hastesaker hvor tidsfrister ikke gir rom for tilfredsstillende styrebehandling.

Saksdokumenter til AU-møtene sendes styret til orientering.

Det føres protokoll fra AU-møtene som forelegges styret på førstkommende styremøte.

7. Instruks for fadderlagsordning

Alle lokallag skal ha en fadder som er fast møtende styremedlem i fylkesstyret.

Lokallag som har et opprettet samarbeid eller geografisk samhörighet, er naturlig å samle på felles fadder.

Fadder skal ha jevnlig kontakt med sine fadderlag. Følge opp ved for eksempel lokale årsmøter, aksjonsplanlegging, jordbruksforhandlingene og andre aktiviteter i lokallaget.

Fadder skal være med på minst et styremøte i året, fortrinnsvis via skype.

Der det er etablert samstyrer/annet samarbeid mellom lokallag, er det mest hensiktsmessig å møte lokallagene på den arenaen.

Fadder skal ha ei ekstra oppfølging av nyvalgte lokallagsledere.

Fadder skal rapportere inn til fylkesstyret og holde administrasjonen orientert.

**11/20 20/00041-3 Arbeids- og oppgavefordeling fylkesstyret
Trøndelag Bondelag**

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtok fordeling av representasjon i styrer, råd og utvalg, samt fordeling av ansvar for fagområder. Endelig arbeids- og oppgavefordeling settes inn i saksframlegget og styret får en egen oversikt tilsendt.

Arbeidsutvalget får fullmakt til å slutføre representasjon der det mangler.

Fylkesleder Kari Åker skal ikke ha ansvar for fagområdet rovdyr. Gunnar Alstad skal ikke være vår representant til å være observatør på møter i Rovviltnemda i region 6.

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en felles representant til å følge opp styrene i Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag og Nord-Trøndelag Bygdeungdomslag.
Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en felles representant til å følge opp styrene i Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag og Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag.

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en representant i Midtnorsk Kornutvalg.
Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med to representanter i Fagteam rovdyr Midt-Norge.
Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med to representanter i Grønt-utvalget.
Det oppnevnes ikke et eget opplæringsutvalg. Oppgavene legges inn under verve- og informasjonsutvalget.

Det fremmes en egen sak på om det skal oppnevnes utvalg/fagråd/arbeidsgrupper for ulike produksjoner på neste styremøte. Svin ble foreslått i dette møtet.

Jordvernalliansen Jordvern Trøndelag legges fram som sak på neste styremøte.

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en representant på årsmøte og samlinger i Midtnorsk Landbruksråd.

Saksutredning

På første styremøte i Trøndelag Bondelag gjennomgår fylkesstyret en arbeids- og oppgavefordeling for å fordele fagansvar, oppnevne utvalg og representasjon i styrer og prosjekter. Fordeling av fadderlag gjøres i egen sak denne gangen, men vil bli en del av denne saken neste år. Fadderlagene settes også inn i dokumentet arbeids- og oppgavefordeling Trøndelag Bondelag 2020 – mars 2021. Som en del av saksbehandlingen er det satt inn en kolonne med representanter fra begge lagene i 2019. Denne kolonnen blir fjernet i det endelige dokumentet.

Det er lagt opp til at styret selv foreslår representanter ut fra egen kompetanse, interesser og hva som er hensiktsmessig. Alle styremedlemmene bes være aktive i denne prosessen og foreslå både seg selv og andre.

På noen fagområder er det viktig å være oppmerksom på at roller ikke blandes og at vi gjør vedtak på at enkeltpersoner ikke skal innsettes i et fagområde eller representasjon i utvalg eller styre. Et eksempel her er at fylkesleder Kari Åker ikke skal ha ansvar eller representasjon for områder som omhandler rovdyr på grunn av sin rolle i Statens Naturoppsyn. Det er heller ikke heldig at tidligere leder i rovviltnemda, Gunnar Alstad, settes inn og har ansvar eller representasjon for områder som omhandler rovdyr. Alle kan tenke igjennom om de kan ha roller som ikke bør blandes.

Det foreslås at saken gjennomgås linje for linje i tabellen og tar nødvendige avklaringer. Det vil dukke opp noen avklaringer/diskusjoner som bør gjøres. Disse er avmerket i tabellene med stjerner og kommentert under gjeldende tabell med ekstra opplysninger.

Arbeids- og oppgavefordeling Trøndelag Bondelag 2020 – mars 2021

Møter og utvalg i organisasjonen	Repr 2019	Representant	Vararepresentant
Arbeidsutvalget for styret,	FAU: Kari, Frank, Audhild og Erlend	Kari Åker Erlend Fiskum Annette Brede	Eivind S Mjøen
Aksjonsutvalget		AU + Eivind SM	
Beredskap	NT – Audhild ST - Kari	Kari Åker	Erlend Fiskum
Representantskapsmøte og ledermøter i Norges Bondelag	Kari Åker ST Audhild S NT	Kari Åker Erlend Fiskum	Annette Brede
Årsmøte Norges Bondelag (velges på årsmøte i Trøndelag Bondelag 16. mars 2020) Antall: 16 + fylkesleder og nestleder (rep.skapet) (9231 medl pr 31.12.2019, en repr pr påbegynte 600 medl)			
Fylkesårsmøte		Alle – egen plan	
Ledermøte		Alle – egen plan	
Regionmøter		Alle – egen plan	
Årsmøter i lokallaga		Alle – egen plan	
Aksjoner		Alle – egen plan	
Vårkampanje		Alle – egen plan	

Der det står «alle – egen plan», betyr det at hele eller deler av styret har ansvar for en eller flere oppgaver i forbindelse med møtet eller arrangementet. Disse møtene og arrangementene behandles som egne saker og oppgavefordeling gjøres da.

Det forventes at hele styret deltar på fylkesårsmøtet og ledermøtet. Det forventes at alle styremedlemmene deltar og har møteledelse på ett eller flere regionmøter. Årsmøter i lokallagene, der vil en gjennom oppfølginga sine fadderlag fange opp behov for besøk. Fordeling av besøk gjøres i egen sak som omhandler årsmøtene i lokallaga.

Vårkampanjen gjennomføres årlig i forkant av jordbruksforhandlingene og målgruppe og forslag til opplegg kommer fra sentralledet. Det har nesten blitt en tradisjon av vi serverer lunsj til Fylkestinget på en av deres møtedager rundt 25. april. I forbindelse med jordbruksforhandlingene forventes det at styremedlemmene er i beredskap for aksjoner ved eventuelt brudd i jordbruksforhandlingene.

Gjensidig styrerepresentasjon og utvalg:	Repr 2019	Representant	Vararepresentant
Styret i STBU Styret i NTBU	Kari Åker Odd Erik Rødde	*) AU fullfører, Yngve ble foreslått	
Styret i STBK Styret i NTBK	Anne Føll Inger Oldervik	*) AU fullfører	
Midtnorsk Kornutvalg	Audhild NT Halvor Braa ST Anna Rathe NB	**) Bjørnar Schei	Gunnar Alstad
Fagteam rovdyr Midt-Norge	Anne Marken NT Frank Røym ST Odd Bjarne Bjørdal MR	***) Erlend Fiskum Gunnar Alstad	Eivind S Mjøen
Grønt-utvalg	Lorns Olav NT Inger NT Johan A Hernes Steinar Østerlie Jørund Eggen	4*) Inger Oldervik Tove Schult	
Verve- og informasjonsutvalg	Kari, Frank og Halvor i ST Annette, Odd Erik og lokallag i NT	4*) AU fullfører	
Opplæringsutvalg	Halvor, Petter H og Nora K i ST	5*)	
4*)			

*) Det må diskuteres og avklares hvordan fylkeslagene i bygdeungdomslaget og bygdekvinnelaget skal følges opp. Disse fortsetter med to fylkeslag. Det betyr at til sammen fire styrever og to årsmøter skal representeres eller følges opp. På fylkesårsmøtene til bygdeungdomslaget og bygdekvinnelaget har bondelaget to representanter. Bondelaget har møtt med en.

***) Midtnorsk Kornutvalg er en utvidelse av Trøndersk Kornutvalg til også å gjelde Møre og Romsdal slik at det har samme område som Midtnorsk Landbruksråd som har kornutvalget i sitt budsjett. Det må diskuteres og avklares om Trøndelag Bondelag skal ha to representanter i kornutvalget.

****) Det må diskuteres og avklares om vi skal ha to styremedlemmer som går inn i fagteam rovdyr med fagansvar for rovdyr og beitebruk. Dette er et arbeidskrevende fagområde. I vinter/tidlig vår håper vi å få på plass åtte dialogmøter i hele Trøndelag i samarbeid med forvaltninga.

4*) Dette er utvalg det er hensiktsmessig videreføres, men fylkestyret kan ta en diskusjon også dette. Det må diskuteres om det er andre utvalg som kan være nødvendige. Eventuelle arbeidsgrupper er et alternativ til utvalg. Dette har vært en arbeidsmåte som har vært mye brukt i Nord-Trøndelag Bondelag. Sør-Trøndelag Bondelag hadde i 2019 ei arbeidsgruppe som arbeidet med soneinndeling AK-tilskudd. Arbeidsgrupper opprettes av styret ved behov når det er hensiktsmessig.

5*) Det må diskuteres og avklares om vi skal ha eget opplæringsutvalg eller om behov for opplæring/opplæringsplan for tillitsvalgte gjøres i styret. I Sør-Trøndelag Bondelag har opplæringsutvalget hatt ansvar for opplæringsplan tillitsvalgte (styreseminar, kurs for lokallagstyrene, tilbud om Ta Grep), Odelscamp/Seniorcamp, konferansen Kvinner Kan og Ny Bonde-kurs. Midtnorsk Landbruksråd har ansvar for kurs i regi av Landbrukssamvirke, og til opplæring av tillitsvalgte brukes f.eks nå Bli-med-kurs.

Fylkesmann og Fylkeskommune Her kan det bli aktuelt å ta inn kommuner og regioner.	Repr 2019	Representant	Vararepresentant
AU Tenkeloft Trøndersk Landbruk	Audhild NT Kari ST	Kari Åker	Erlend Fiskum
Landbruksforum	Erlend og Ailin NT Kari ST	Kari Åker	Erlend Fiskum
Fagråd – areal		Adm	
Råd for tildeling av RK og BU-midler		Adm? AU avklarer	
Delprosjekt bioøkonomi	Kari (LA21)	Kari Åker	
Strategisk råd utviklingsenhetene ved Skjetlein vgs og Mære lvs		Erlend Fiskum Erica H Fjæran	
Skoleutvalg Skjetlein vgs Skoleutvalg Mære vgs	Kari ST	Berit J Sølberg Ailin Wigelius	Ailin Wigelius Berit J Sølberg

Her kan det være flere arenaer/møter/prosjekter vi er involvert i. Flere ordninger er flyttet over fra Fylkesmann til Fylkeskommune, og til kommune.

Verdiskapingskartlegginga har vi vært involvert i. Verdiskapingsprosjekter og verdiskapingskartlegging hvordan skal vi følge opp slike? Regiondannelsene – hvordan skal vi følge opp det? Dette er diskusjoner som vi ikke må ta nå, men ha med oss i det videre arbeidet.

Prosjekter, NB og andre styrer	Repr 2019	Representant	Vararepresentant
Valgnemd Norges Bondelag	Trond Hodne NT	Trond Hodne	
Kornutvalg Norges Bondelag	Anna Rathe ST	Anna Rathe	
Miljø- og kvalitetsutvalget NB	Gunnar Alstad NT	Gunnar Alstad	
Økt grovfôrandel NB	Kari Åker	Kari Åker	
Inn på tunet-utvalget NB	Hege Lindstrøm	Hege Lindstrøm	
Referansegruppe nasjonalt prosjekt om internasjonal forvaltning av kortnebbgås	Finn Erlend Ødegård (NB) Lorns O Aunsmo	En fra grunneierlag AU slutfører	
Rekrutteringsprosjekt Grønne næringer	NT – Ailin ST – Kari	Erlend Fiskum	
Sammen for dyra (Mattilsynet, forebygging alvorlige dyretragedier)	NT – Audhild ST – Kari	Annette Brede	
Styret ST Landbruksksselskap	Kari Åker	Kari Åker	
Styret Stiftelsen Voll Gård	Berit J Sølberg	Berit J Sølberg	
Jordvern Trøndelag	Eli B Singstad ST Lorns O Aunsmo	*) AU slutfører	
Avviklingsstyre SNS Nordenfjeldske	Frank Røym ST Leif Hjulstad NT	Frank Røym Leif Hjulstad	
AU Midtnorsk Landbruksråd	Jørn M Vaag Olaf Aglen Hilde K Kolberg Ragnar Valstad Arnt Inge Engum	TINE FKA MR Bondelag Nortura NT BS	
Midtnorsk Landbruksråd	NT – Bjørnar ST - Kari	Kari Åker	Erlend Fiskum
Oi! Trøndersk Mat og drikke AS	Adm	Adm	
Styret Nei til EU	NT – Odd Erik ST – nedprioritert	Ser an	
Innovasjonscampus Steinkjer (HUNT en helse)	Ailin		
Bøndernes Hus AS	Anette		
Bøndernes Hus AS	Anne KF	Anne K Føll	
Skjækerfjella/Blåfjella	Alf Robert Arvassli i Lierne		
Prosjekt Små- og mellomstore bruk		Bjørnar Schei	Petter H Kimo
Vekstskifteprosjektet		AU avklarer	

BioCycles		AU avklarer	
Fjellandbruket		Kari Toftaker	

Her kan det være flere prosjekter eller styrer vi er involvert i og som må føyes til. Det kan også være oppgaver her styret mener skal nedprioriteres.

Det er tidligere vedtatt at vi skal få på plass et forprosjekt rundt dyrevelferd og omdømme. Det ligger også an til at vi skal få på plass en forprosjekt for å se på om soneinndeling av AK-tilskudd kan gjøres på gårdsnivå ved hjelp av digitale gårdskart og utvalgte kriterier.

*) Fagområde jordvern er såpass stort og arbeidskrevende at det kan være hensiktsmessig at styret har to styremedlemmer med ansvar for dette.

***) For tiden er det Møre og Romsdal Bondelag som representerer bondelaget i AU til Midtnorsk Landbruksråd. Likevel må vi ha en eller to styremedlemmer som følger opp det som skjer i Midtnorsk Landbruksråd, og som deltar på årsmøte og andre møter i Landbruksrådet. Grønn Forskning eies av Midtnorsk Landbruksråd.

Årsmøter andre organisasjoner: Deltagelse på årsmøter fordeles ut fra fagansvar, styrerepresentasjon i andre styrer og hva som er formålstjenlig.		Representant som deltok på årsmøtet	
ST Bygdeungdomslag NT Bygdeungdomslag			
ST Bygdekvinnelag ST Bygdeungdomslag			
Trøndelag 4H			
ST Bonde- og Småbrukarlag NT Bonde- og Småbrukarlag			
ST Sau og Geit NT Sau og Geit			
Norsvin			
Fjørfelaget			
Tyr			
Allskog			

Styremedlemmer forespørres etter hvert som vi får invitasjoner til årsmøter.

Fagansvar	Repr 2019	Representant	Vararepresentant
Politikerkontakt	ST -fordelte partiene NT – Audhild og Erlend, resten av styret delansvar	Kari Åker Erlend Fiskum Fordeles etter behov	
Samvirke	NT – Erlend ST – fordelt ut fra ansvar for produksjon	AU avklarer	
Internasjonalt arbeid (WTO, importvern, EU/EØS osv)	NT – Erlend ST – Adm (JG)	Petter H Kimo	
Rovdyr og beitebruk	NT – Anne M ST - Frank	Eivind S Mjøen	
Korn (og FKA)	NT – Audhild ST - Halvor	Gunnar Alstad	
Melk (og TINE)	NT – Bjørnar ST – Petter H	Bjørnar Schei	
Sau (og Nortura)	NT – Anne M ST – Frank	Eivind S Mjøen	
Egg/fjørfe	NT – Odd Erik ST – Halvor	Tove Schult	
Svin	NT – Audhild ST – Halvor	Annette Brede	
Storfe, kjøttproduksjon	NT – Erlend ST – Petter H	Kari Toftaker	
Grønt og bær (og potet)	NT – Lorns O ST –	Inger Oldervik	
Pelsdyr	NT – ST – Eli Birgitte	Eivind S Mjøen	
Dyrevelferd	NT – Erlend og Audhild ST - Halvor	Annette Brede	
Gås	NT – Lorns O ST – Adm	Inger Oldervik	
Reindrift	NT – Adm ST – Kari	Kari Åker	
Velferdsordninger inkl utenlandsk arbeidskraft	NT – Lorns O ST – Adm	Inger Oldervik	
Skatt, generelt regelverk, avgiftssystemer, landbruksforsikringer	NT - Audhild	Tove Schult	
KSL, HMS	NT – Erlend og Audhild ST - Adm	Gunnar Alstad	

Utmark og kulturlandskap (ST + vern og næringsutvikling)	NT – Anne M ST – Frank	Eivind S Mjøen	
Klimasmart Landbruk, energi, det grønne skiftet, bærekraft	NT – Lorns O ST – Petter H	*) Petter H Kimo	
Vannforvaltning og forurensning inkl landbruksplast og gjødselvereforskriften	Adm	Gunnar Alstad	
Økologisk landbruk	NT – Odd Erik ST – Adm	Kari Åker	
FoU og kompetanse (inkl Grønn Forskning)	NT – Bjørnar ST – Kari	**) Kari Åker	
Ungdom, utdanning og rekruttering	NT – Annette ST – Kari	***) Kari Toftaker	
Inn på tunet og nye næringer	NT – Inger ST – Adm	Adm	
Lokalmat	ST - Berit	Adm	
Reiseliv, matdestinasjon Trøndelag (Matriket Midt)	NT – Inger ST - Berit	Adm	
Urbant og bynært landbruk	ST – Eli Birgitte	Avklares av AU	
Jordvern og arealbruk		Kari Toftaker	
Mediearbeid			
Synlighet (Åpen Gård, Agrisjå)			
Næringsutvikling gjelder alle fagområder			

Det kan være fagområder fylkesstyret vil vurdere skal nedprioriteres. Og det kan være fagområder som mangler.

Fadderlag – fordelinger egen sak og resultatet settes inn i dokumentet for arbeids- og oppgavefordeling.

I arbeidet med jordbruksforhandlingene har en ansvar for å følge med spesielt på sitt fagområde, samtidig som alle har ansvar for å diskutere og finne løsninger for helheten.

*) Klimasmart Landbruk er et eget prosjekt som følges med på av den som har fagansvar klima. Klimasmart Landbruk/klima, energi (bio, vind, vann, fossilt, sol), det grønne skiftet (inkl i bioøkonomi) og bærekraft er store fagområder som det i tiden er veldig viktig at vi følger med på og er med på utviklingen av. Og de henger tett sammen. Her må styret diskutere og avklare hvor mye ressurser vi skal legge i dette fagområdet og hva styret forventer ligger i arbeidet med fagområdet.

**) Det forventes at Grønn Forskning utvikles dette arbeidsåret. SINTEF, NTNU og Universitet Nord har miljøer vi må følge med på og i noen tilfeller være en del av. Norsk Landbruksrådgivning er også en del av utviklingsarbeidet i landbruket. Teknologiutvikling. Dette er et spennende fagområde og også her må styret diskutere og avklare hvor mye ressurser vi skal legge i dette fagområdet.

***) I dette fagområdet er det naturlig at oppfølging av rekrutteringsprosjektet ligger, samt organisasjonene 4H og BU. Landbruksspillet og Den Grønne Skolen hører naturlig til her. Odelscamp og arbeidet med unge bønder-kurs. Naturbruksskolene og Utdanningsmesser. Styret kan også diskutere om viktig kunnskapsarbeid/synlighetsarbeid som Åpen Gård skal ligge til dette fagfeltet.

Vedtak

Trøndelag Bondelag vedtar klimaplan for Trøndelag Bondelag slik den foreligger med følgende tillegg: Det legges til en kolonnen «Status» for å synliggjøre arbeidet som legges ned.

Saksutredning

Bondelaget og Bonde- og Småbrukarlaget inngikk en avtale med regjeringa i sommer om å kutte 5 mill. tonn klimagassutslipp (CO₂-ekv.) innen 2030. [Norges Bondelag har laget en liste over 30 klimatiltak for å få ned utslippene i jordbruket](#). I dag blir kun et fåtall av klimatiltakene med i det offisielle utslippsregnskapet for jordbruket. I den inngåtte klimaavtalen har vi fått med et mål om at flest mulig tiltak skal føres i et skyggeregnskap, og at effekten av disse skal regnes med over tid.

Norges Bondelag har på bakgrunn av klimaavtalens forpliktelser, bedt fylkene om å lage egne planer for hvordan vi skal gjøre vår del av arbeidet med å redusere utslippene fra jordbruket. Planen skal sendes til Norges Bondelag etter styrebehandlingen, og deretter danne grunnlag på neste representantskapsmøte. Det er ikke kommet noen tydelige på hva klimaplanen skal inneholde.

[Klimasmart Landbruk](#)-prosjektet som Bondelaget er medeier i, arbeider med utvikling av Klimakalkulatoren. Det forventes at kalkulatoren for melk, svin og korn kan rulles ut i første halvdel av 2020. Det er et verktøy for bonden som vil gi en indikasjon på hvordan klimagassutslippene på gården fordeler seg. Men verktøyet er ikke nok i seg selv. Det er klimagassutslippene som skal ned, og bonden må motiveres til å gjøre tiltakene. Det holder ikke med å ha tatt i bruk kalkulatoren. Klima er et godt salgsargument, men det må økonomiske gulrøtter til. Politisk arbeid og påvirkning er og blir viktig.

Det er en langsiktig prosess å få bøndene til å ta i bruk kalkulatoren og gjennomføre forbedrende tiltak på egen gård. Vi må passe oss for å ikke bruke klimakalkulatoren som en hvilepute, men heller være fremoverlente og offensive. Dette har vi muligheten til nå, og kan gjøre oss noen helhetlige tanker om hvordan Østfold Bondelag skal arbeide med klima i tida fremover.

Hvordan skal Trøndelag Bondelag arbeide med klima fremover, slik at vi oppfyller vår del av forpliktelsene i klimaavtalen?

Administrasjonen har satt opp et forslag til klimaplan som kan ligge til grunn for videre diskusjon i møtet.

Trøndelag er ett av de største landbruksfylkene i landet, dette medfører også at fylket står ovenfor de største utfordringene. Vi har en intensiv husdyrproduksjon som fører til store biologiske utslipp. Vi har store aktører, både innenfor- og utenfor næringen som er innovative og har kompetanse og ressurs til å bidra i dette arbeidet.

Det er mange aktører som er aktive innenfor klimaarbeidet i disse dager, det planlegges kurs, det kartlegges, utvikles teknologi, lages prosjekter m.m. Her er det gode samarbeidsmuligheter for å trekke synergier som er positive for landbruket i Trøndelag.

Det har vært et tungt fokus på jordbrukets klimagassutslipp i media i det siste året. En gjennomgående tilbakemelding fra medlemmer og lokallagstillitsvalgte er at Bondelaget som helhet må være mer på banen når det kommer media og kommunikasjonsarbeid. Trøndelag Bondelag må bruke de mulighetene vi kan for å bidra med vårt syn. En ting er å fremsnakke det som er gjort, fotosyntesen og karbonkretsløpet, men vi kan og presse på i media for å skaffe verktøy til videre forbedringer, som f.eks. biogass og karbonlagring i jord.

Forslag til klimaplan for Trøndelag Bondelag

Aktivitet	Formål	Hvem	Bondelagets Rolle
Arrangere klimakurs for innføring av klimakalkulatoren	Motivere Bønder til å ta i bruk klimakalkulatoren	Bondelaget i samarbeid med Tine og NLR	Lokallag deltar, fylkeslag ordner med kursholder og mobilisering
Arrangerer regional klimakonferanse f.eks. med NLR og Fylkesmannen	Bygge kompetanse blant landbruksrådgivere og landbrukskontor i fylket	NLR, Fylkesmannen i Innlandet, Bondelaget	Fylkeslag er medarrangør, lokallag deltar
Næringsprosjekter med aktuelle samarbeidspartnere	Bidra til reduserte klimagassutslipp, økt verdiskapning og nye arbeidsplasser med utgangspunkt bioressursene	F.eks innenfor forskning/ høgskoler, biogass-aktører (kommune, avfallselskaper), fylkeskommune	Sitte i styringsgruppe, sikre forankring i næringa
Kompetanseheving politikere	Spre kunnskap om landbrukets viktige rolle som «fotosynteseforvalter»	Bondelaget, NHO, LO og andre alliansepartnere	Fylkeslag er faglig ansvarlig
Kompetanseheving ungdom	Spre kunnskap om hvordan landbrukets viktige rolle som «fotosynteseforvalter»	Bondelaget evt i samarbeid med BU-lag i fylket	Fylkeslag utarbeider materiell, lokallag står på stand
Kommunikasjon av klimatiltak i Trøndersk landbruk	<ul style="list-style-type: none"> - Vise frem praktiske eksempler fra bønder på sosiale medier - Formidle budskap om støtteordninger - Bidra til at mer fakta om landbruk og klima kommer inn i samfunnsdebatten 	Bondelaget i samarbeid med alliansepartnere	Fylkeslag videreformidler via kommunikasjonskanalene sine
Grovfôr 2020 – samlinger for økt grovfôr kvalitet	Bedre graskvalitet kutter utslipp	Tine, evt NLR	Mobilisere og informere egne medlemmer
Annet?	Er det noe annet vi skal gjøre, eller som andre		

	aktører i Trøndelag gjør som vi bør merke oss?		
--	---	--	--

Vedtak

Trøndelag Bondelag tar saken til etterretning og ber arbeidsutvalget om å følge opp saken.

Saksutredning

Bakgrunn

Da Stortinget behandlet Solberg-regjeringens landbruksmelding¹ understreket komiteen at flertallet ville videreføre markedsbalansering finansiert av produsentene og som deres ansvar – gjennom produsentsamvirkene. Markedsordningene ble dermed videreført, men flertallet pekte også på at samvirkets markedsregulatorrolle ikke skulle være «konkurransesvidende for noen.» Næringskomiteen så også behov for justeringer, og Landbruks- og matdepartementet ba i september 2017 omsetningsrådet om å gjennomgå sitt regelverk for markedsbalansering. Herunder vurdere å gjøre endringer i regelverket som forenkler ordningene og reduserer risikoen for konkurransevridninger i melkesektoren og i kjøttsektoren.

På bakgrunn av dette har omsetningsrådet satt ned arbeidsgrupper innen ulike tema innenfor markedsreguleringen, inkludert en juss-gruppe, og gått gjennom reguleringer og virkemidler på området. Rapportene fra disse arbeidsgruppene er lagt fram for OR, og utkast til nye forskrifter er utarbeidet. Et enstemmig vedtatt forslag er sendt på høring med frist 1. mars.

Fra 2003 har LMD gjennom "Forskrift om omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer" (rammeforskriften) regulert omsetningsrådets myndighet til å fatte vedtak med «betydelige» konkurransemessige konsekvenser. Her har vedtak om markedsregulators mottaks-, forsynings- og informasjonsplikt vært regulert spesielt. Med bakgrunn i gjennomgangen fra arbeidsgruppene har LMD sendt forslag til endringer i rammeforskriften på høring, med frist 1. mars 2020. Det er flere endringer som er foreslått, men det store bildet er at LMD legger flere virkemidler inn i rammeforskriften og slik sett flytter makt fra omsetningsrådet der landbruket har flertall over til staten.

For omsetningsrådet sitt forslag til endringer i regelverk er det i utgangspunktet ikke noe stort behov for høringsinnspill fra Norges Bondelag, vi er gjennom omsetningsrådets en av avsenderne. Det blir likevel viktig å se dette i sammenheng med rammeforskriften, og evt benytte sjansen til å si noe om fordelingen av ansvar og myndighet mellom staten og myndighetene her også. I tillegg kan det være et bra sted å slå fast hvem markedsreguleringen er til for samt balansen mellom markedsregulators rettigheter og plikter generelt.

Høringen av rammeforskriften ligger her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forslag-til-endringer-i-forskrift-om-omsetningsradets-myndighet-vedrorende-markedsregulering-for-jordbruksravarer-rammeforskriften-m.m/id2677500/>

¹ Meld. St. 11 (2016–2017) Endring og utvikling — En fremtidsrettet jordbruksproduksjon

Høringen av omsetningsrådets regelverk ligger her:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/om-landbruksdirektoratet/service-og-innsyn/horinger/h%C3%B8ring-forslag-til-endringer-i-omsetningsr%C3%A5dets-regelverk>

Gjennomgang av omsetningsrådets regelverk

Gruppene som ble satt ned av omsetningsrådet for å gå gjennom markedsreguleringsordningene var:

- Arbeidsgruppe jus: Omsetningsrådet i markedsreguleringen, konkurransevridding og transparens
- Arbeidsgruppe informasjonsplikt: Gjennomgang av informasjonsplikten
- Arbeidsgruppe opplysningsvirksomhet: Vurdering av opplysningsvirksomheten finansiert av midler fra omsetningsavgiften
- Arbeidsgruppe melk: Gjennomgang av sektorvise oppgaver i melkesektoren
- Arbeidsgruppe kjøtt og egg

Arbeidsgruppe jus var også referansegruppe for å vurdere om de andre gruppenes forslag til tiltak kunne være konkurransevridende.

Det store bildet er at omsetningsrådet nå har hatt en felles gjennomgang av markedsreguleringen med et spesielt blikk på om tiltak og regelverk er konkurransevridende. Det er landet felles rapporter og et enstemmig høringsnotat der det er lagt vekt på åpenhet og transparens om omsetningsrådets virksomhet. Bakgrunn og lovhjemler er også gjennomgått, kvalitetssikret og slik sett står markedsordningene og omsetningsrådet stødigere enn før. Dette er et godt utgangspunkt for markedsregulering som videre verktøy for bonden.

LMDs høring av rammeforskriften

Kjøtt og egg

LMD foreslår å forskriftsfeste en begrensning i mottaksplikt på egg slik at den ikke kan benyttes samme måned som forsyningsplikten, i tråd med dagens praksis. Det foreslås også en mengdebegrensning på forsyningsplikten på egg for å legge til rette for at eggpakkerier primært må sikre seg gjennom egne produsenter. Dette er i tråd med omsetningsrådet anbefalinger.

LMD foreslår å innføre en avgrenset dobbel mottaksplikt for kjøtt, dvs. mottaksplikt fra uavhengige markedsaktører. Avgrensningen skal skje i tid, volum og vareomfang. Her argumenteres det med at det er markedsregulator som skal legge føringer for virkemiddelbruk og skal avlaste hele markedet, da må overskuddet ende hos markedsregulator.

Pga endrede markedsforhold ønsker ikke lenger de uavhengige aktørene (=selskaper eid av andre enn bønder) at deres produsenter skal benytte seg av mottaksplikten og levere direkte til Nortura. Dette kan medføre lageroppbygging hos uavhengige aktører i overskuddssituasjoner, som ikke avlastes av fellestiltak. Produsentene som leverer til uavhengige aktører, vil da være med å finansiere fellestiltak deres avtaker ikke kan benytte

seg av. LMD mener de uavhengige aktørene da kan velge å tilpasse seg med lavere volum varig, og dermed svekke konkurransen om primærprodusentene.

Den foreslåtte avgrensning av mottaksplikten vil etter LMDs vurdering gi bedre balansering av forretningsmessig risiko mellom aktørene, og bidra til økt konkurranse om primærprodusentene.

Kommentar:

En dobbel mottaksplikt vil favorisere industriaktører fremfor markedsregulator og bonden. Markedsregulering skal avlaste risiko for bonden og det er bonden som finansierer ordningen. LMDs forslag flytter risikoavlastning fra bonden til industrien. Mottaksplikten gir primærprodusenter sikkerhet for avtak av sine produkter.

Maktforholdene i verdikjeden er skjeve og medfører flere uønskede konsekvenser. Søyledannelser og innlåsing i leverandørforhold er en av dem. Norges Bondelag er svært bekymret for en utvikling som kan ende i vertikal integrasjon.

De uavhengige aktørene gis mulighet til å blokkere deres produsenter til å benytte seg av mottaksplikten ved at regelverket tilpasses. Primærprodusentenes stilling vil på sikt bli vanskeligere og utfordre landbrukspolitikken og jordbruksavtalen som instrument.

Melk

På denne sektoren er forenkling og redusert risiko for konkurransevridning en del av mandatet. Omsetningsrådet har selv foreslått noen forenklinger og oppdatering av regelverk i tråd med praksis.

Mottaksplikt på melkefett

Dagens mottaksplikt på smør er knyttet til reguleringsekspert, og vil ikke kunne benyttes etter at eksportstøtten er faset ut. Omsetningsrådet har ikke klart å finne nye avsetningstiltak som kan legge til rette for å videreføre en mottaksplikt, og har foreslått å avvike denne.

LMD ønsker høringsinstansenes syn på å avvike mottaksplikten på smør (og fløte) slik den er i dag. De ønsker også høringsinstansenes syn på å innføre en mottaksplikt på melkefett. Prinsipielt er også dette en form for dobbel mottaksplikt, siden det gjelder fettfraksjonen og ikke rå melk fra primærprodusenten.

Forsyningsplikt melk/meieri

Under forsyningsplikten har LMD flere moment de vil høre og se i sammenheng. Noe vil de regulere direkte i rammeforskriften, noe er avtalesaker der NB og NBS er parter og dette kan slik sett ikke avgjøres i høringen. Prioriteringsreglene er foreslått forenkla i tråd med det omsetningsrådet også har lagt opp til.

Overføringskostnader og overvåking av denne, som regulerer transportpris fra målprispunktet til meieriet som mottar melk under forsyningsplikten

Omsetningsrådet har vurdert regelverket for beregning av *overføringskostnader* for meieri som mottar melk innenfor forsyningsplikten. Landbruksdirektoratet har hatt ansvar for å

overvåke dette, og arbeidsgruppe melk har foreslått å videreføre regler for beregning. Omsetningsrådet har imidlertid landet på at de vil fjerne reglene for beregning av kostnader ved overføringstransport. Dette ligger i utgangspunktet etter noteringspunktet for målprisvaren, og skal slikt sett ikke ligge inn under Omsetningsrådets regelverk. Frakt kan avtales mellom markedsregulator og kjøper, og eventuelt konkurrerende tilbud på transport kan hentes inn dersom det er uenighet.

LMD har 3 ulike alternativer de ønsker tilbakemelding på i høringen når det gjelder fraktkostnader ved forsyningsplikten. Et alternativ er regelverk som i dag, men flyttet til rammeforskriften. Et annet alternativ er avvikling av reguleringen, slik omsetningsrådet foreslår. Det siste alternativet de ønsker tilbakemelding på er endret målprispunkt for melk, der en eventuell endring vil måtte avtales i jordbruksoppgjøret mellom partene der. LMD skisserer en løsning der alle meieri defineres som noteringspunkt. På denne måten vil fraktkostnaden måtte ligge i Tines forsyningspris, dette vil da være målprisen. Dette vil altså øke målprisen uten å øke pris til bonde. LMD peker også på at dette vil påvirke markedsprisstøtten som notifiseres til WTO.

Kommentar:

Flytting av målprispunkt har en rekke uheldige sider. Utover at handlingsrommet på WTO-notifisert støtte reduseres, vil en slik ordning også bety at økte fraktkostnader i forsyningspris må kompenseres gjennom økt målpris i jordbruksoppgjøret. Dette vil kreve økt ramme for oppgjøret uten at bonden får økt pris. Dette innebærer også at fraktprisen (gjennomsnittlig) vil legges på all melk som leveres gjennom forsyningsplikten. Dette frigjør plasseringen av eventuelle nye meieri ytterligere fra produksjonsgrunnlaget, og vil med stor sannsynlighet ha en sentraliserende effekt da det blir viktigere å være plassert i forhold til markedet (forbrukerne) enn råvareleveransene.

80% regelen, som stiller krav til meieri som mottar melk under forsyningsplikten

For å sikre at all melk som kommer inn i perioder med redusert etterspørsel fra industrien kan tas hånd om, er det i dag et krav om at meieri som benytter seg av forsyningsplikten også i disse periodene bestiller minst 80 % av sin normalbestilling (definert som siste 3 måneder). Dette gjelder spesielt jul, påske og andre høytider der det er mindre salg av melk og der industrien også i utgangspunktet kan ønske å kjøre med redusert kapasitet. OR har foreslått å beholde denne bestemmelsen, men å begrense den til meierier som bruker mer enn 5 mill liter per år.

LMD har sendt på høring muligheten for å avvikle 80 %-regelen, evt gjennom å eksplisitt forby unødige restriksjoner på mottakende meieri. De ser denne regelen i sammenheng med muligheten for å øke øvre prisgrense for noteringspris på melk og kompensasjon for reguleringskapasitet, jf punktene under.

Godtgjøring for reguleringskapasitet

-regulerer godtgjørelse for den ekstrakapasiteten Tine må ha for å "legge melk på lager."

Markedsregulator får i dag godtgjøring for reguleringskapasitet i form av produksjonskapasitet utover det som er forretningsmessig behov for å kunne produsere lagringsdyktig vare av rå melk. Reguleringsvarene er ost, smør og pulver. Denne godtgjøringen er i dag basert på en modell fra 2004, men fastsettes av omsetningsrådet

årlig. Omsetningsrådet foreslår å beholde ordningen, men å gjøre endringer i modellen. LMD ønsker høringsinstansenes syn på avvikling av muligheten for godtgjøring for reguleringskapasitet. Godtgjørelsen bør etter departementets syn kunne skje gjennom omsetningsrådets øvrige satser for markedsbalansering. Bestemmelsen er regulert i omsetningsrådets regelverk, men LMD åpner for å regulere dette gjennom rammeforskriftens formålsbestemmelse.

Øke øvre prisgrense for noteringsprisen for melk fra 5 til 10%

Et av verktøyene som markedsregulator kan bruke for å legge til rette for økt etterspørsel fra industrien/andre meieriaktører i periodene med lav etterspørsel (f.eks. jul og påske), er prismekanismen. Dersom ysteri og tørrmelksanlegg får en betydelig prisreduksjon vil de ha insentiv til å opprettholde produksjonen også i disse periodene og ikke redusere sitt melkeforbruk. Det er ingenting i veien for å redusere prisene tilstrekkelig, men dersom målpris skal tas ut for året som helhet vil markedsregulator måtte gjøre opp for denne lave prisen ved å sette prisen vesentlig høyere i andre perioder av året. Det ligger imidlertid en begrensning i hvor høyt prisnoteringen kan gå over målpris før det utløser en generell tollnedsettelse som vern for forbrukere og industri. Ved å øke øvre prisgrense fra 5 til 10 % over målpris vil markedsregulator få større rom til å endre prisen for å styre etterspørselen i ulike perioder. Dette er en avtalesak og kan ikke fastsettes i denne høringen. OR har anbefalt at man ber avtalepartene endre øvre prisgrense, LMD vil også vurdere dette, men ser løsningen opp mot utfallet av 80 %-regelen og kompensasjon for reguleringskapasitet.

Kommentar:

Den øvre prisgrensen bør kun endres dersom det er et nødvendig virkemiddel. Dette ble også foreslått av Norges Bondelag under jordbruksoppgjøret i 2019. Basert på Innspill fra både Tine har omsetningsrådet uttrykt bekymring for om en økt prisdifferensiering vil være sterkt nok til at andre aktører holder etterspørselen opp i høytider.

Om endringene og markedsreguleringen

Samvirkeorganisasjoner er i utgangspunktet privat forretningsvirksomhet som løser felles oppgaver for de bønder som er medlemmer. Formålet er å bidra til bondens økonomi på kort og lang sikt, særlig ved å sikre bonden markedsadgang og andel av verdiskapingen. I Norge har samvirkeorganisasjonene i tillegg en viktig rolle i gjennomføringen av landbrukspolitikken som markedsregulatorer.

Norsk landbruk trenger velfungerende samvirker som faktisk kan fylle rollen som markedsregulatorer og bidra til å oppfylle jordbruksavtalen og derved målene i landbrukspolitikken. Det må være en balanse mellom markedsregulators rettigheter og plikter for å sikre at markedsreguleringen kan fungere. Over tid har verktøyene (rettighetene) blitt færre, for kjøtt spesielt ved avvikling av eksportstøtte. Det å pålegge markedsregulator ytterligere plikter i en slik situasjon, vil både virke konkurransevridende til fordel for andre aktører og gjøre det vanskeligere å ha en effektiv markedsregulering.

LMDs forslag til rammeforskrift innebærer at det i en situasjon med færre markedsreguleringsverktøy for håndtering av overskudd, legges flere plikter på markedsregulatorene og færre på de som for eksempel benytter seg av forsyningsplikten.

Om høringsinnspillet

Norges Bondelag (næringspolitisk avd.) samordner høringssvar fra samvirkeorganisasjonene i denne saken. Trøndelag Bondelag oppfordres til å sende merknader til høringen, ut over det som kommer frem i saksfremlegget, til næringspolitisk avdeling.

Det er viktig at næringen og markedsregulatorene står samlet bak innspillet til denne saken. Merknader og kommentarer som fremkommer i saksutredningen vil tas inn i høringsuttalelsen fra samvirkeorganisasjonene.

Orienteringssaker

1/20 19/00012-21 Rovviltsituasjonen i Trøndelag

2/20 20/00052-1 Orienteringssak til styremøte 20.-21. januar 2020.
Utredning melkekvote

Kari Åker
Fylkesleder

Erlend Fiskum
nestleder

Annette Brede

Kari Toftaker

Bjørnar Skjei

Eivind Såstad Mjøn

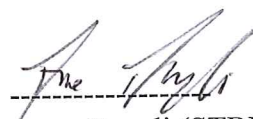
Gunnar Alstad

Tove Schult

Inger Oldervik (1. vara)

Anne Drugli (STBK)

Sett: Yngve Røøyen (2.vara)

Sett: Marit Kviseth (3.vara)